

<p>Informatieveiligheidscomité Kamer sociale zekerheid en gezondheid</p>
--

IVC/KSZG/19/032

BERAADSLAGING NR. 19/020 VAN 5 FEBRUARI 2019 BETREFFENDE DE MEDEDELING VAN GEPSEUDONIMISEERDE PERSOONSgegevens DIE DE GEZONDHEID BETREFFEN AFKOMSTIG UIT DE BELGISCHE GEZONDHEIDSENQUÊTE 2013 DOOR SCIENSANO AAN DE UNIVERSITÉ LIBRE DE BRUXELLES (ULB) IN HET KADER VAN EEN MASTERTHESIS OVER EEN MULTILEVEL ANALYSE VAN DE RISICOFACTOREN VOOR OBESITAS

Gelet op de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, in het bijzonder artikel 114, gewijzigd bij de wet van 25 mei 2018;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*;

Gelet op de wet van 13 december 2006 *houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid*, in het bijzonder artikel 42, § 2, 3°, gewijzigd bij de wet van 5 september 2018;

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, inzonderheid op artikel 37;

Gelet op de wet van 5 september 2018 *tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG*, in het bijzonder artikel 97;

Gelet op de wet van 21 augustus 2008 *houdende oprichting en organisatie van het eHealth-platform*;

Gelet op de machtigingsaanvraag van de ULB;

Gelet op het auditoraatsrapport van het eHealth-platform;

Gelet op het verslag van de heer Bart Viaene.

Beslist op 5 februari 2019, na beraadslaging, als volgt:

I. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

A. DE BELGISCHE GEZONDHEIDSENQUETE

1. Het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV)¹ werd er in 2012 mee belast om ten behoeve van onder meer de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, vijfjaarlijks een Nationale Gezondheidsenquête te organiseren door middel van een bevraging van een steekproef van de Belgische bevolking. Aan de hand van de resultaten kunnen de reële gezondheidsbehoeften van de Belgische bevolking worden vastgesteld, kunnen de verbanden tussen de gezondheidstoestand, bepaalde factoren (leefwijze, omgeving, socio-economisch statuut, ...) en het gebruik van (preventieve of curatieve) gezondheidszorg worden achterhaald en kunnen de beleidsbeslissingen inzake volksgezondheid worden ondersteund.
2. De Nationale Gezondheidsenquête wordt uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van het WIV, dat evenwel voor bepaalde praktische aspecten (in het bijzonder het trekken van de steekproef en het bevragen van de steekproefpersonen) een beroep doet op de diensten van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie in de hoedanigheid van verwerker.
3. De vijfjaarlijkse bevraging gebeurt op vrijwillige basis bij een willekeurige gewogen steekproef van minstens tienduizend personen die in België wonen. Deze steekproef wordt door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie getrokken in het Rijksregister van de natuurlijke personen – drieduizend vijfhonderd personen uit Vlaanderen, drieduizend vijfhonderd uit Wallonië en drieduizend uit Brussel (in 2013 werden daaraan nog vierhonderdvijftig personen uit de provincies Namen en Luxemburg toegevoegd op uitdrukkelijke vraag van de bevoegde overheden).
4. De persoonsgegevens die worden ingezameld aan de hand van interviews worden door de Algemene Directie Statistiek gepseudonimiseerd alvorens ze ter beschikking worden gesteld van het WIV. Deze codering bestaat erin het identificatienummer van de sociale zekerheid van elke betrokkene te vervangen door een betekenisloos volgnummer. De Algemene Directie Statistiek bewaart als enige het verband tussen beide nummers.
5. Het WIV voert een tweede codering uit en bewaart de dubbel gecodeerde persoonsgegevens op een specifieke server. Wanneer een derde gemachtigd is om toegang te hebben, ontvangt die een gepersonaliseerde login en paswoord aan de hand waarvan hij de gegevens van het WIV kan downloaden.

¹ Het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV) en het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA) zijn sinds 1 april 2018 samengevoegd tot het nieuwe federale onderzoekscentrum Sciensano (Koninklijk besluit van 28 maart 2018 tot uitvoering van de wet van 25 februari 2018 tot oprichting van Sciensano, wat betreft de maatschappelijke zetel, het bestuur en de werking, en tot aanpassing van diverse besluiten betreffende de rechtsvoorgangers van Sciensano).

6. De afdeling gezondheid van het Sectoraal comité heeft een positieve aanbeveling verleend met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de Nationale Gezondheidsenquête (aanbeveling nr. 12/03 van 20 november 2012).
7. Het IMA heeft in juli 2015 een small cell risk analyse uitgevoerd op het geheel van de gecodeerde persoonsgegevens die verkregen werden uit de Nationale Gezondheidsenquête die in 2013 werd georganiseerd, teneinde de mogelijkheid tot heridentificatie van de betrokkenen uit te sluiten. Het Comité heeft het verslag van deze analyse ontvangen.

B. MEDEDELING VAN EEN SELECTIE VAN GEPSEUDONIMISEERDE PERSOONSgegevens DIE DE GEZONDHEID BETREFFEN

8. Een student van de “Ecole de Santé publique” van de ULB wenst een selectie van gepseudonimiseerde persoonsgegevens die de gezondheid betreffen uit de gezondheidsenquête 2013 te ontvangen.
9. De studie bestaat uit een multilevel analyse van de contextspecifieke en individuele determinanten van obesitas onder de Belgische bevolking in het kader van een masterproef met als titel “Faut-il privilégier le ciblage contextuel dans les interventions de l’obésité en Belgique : une application de l’analyse multiniveau”. Het hoofddoel is om de meest recurrente contextspecifieke determinanten te bestuderen en na te gaan hoe ze obesitas beïnvloeden om toekomstige maatregelen te kunnen nemen met betrekking tot deze determinanten die per slot van rekening weinig worden bestudeerd.
10. De volgende gepseudonimiseerde persoonsgegevens die de gezondheid betreffen worden door Sciensano aan de onderzoeker overgemaakt²:
 - gegevens over de interviews (1 variabele);
 - demografische gegevens (8 variabelen);
 - gegevens over het opleidingsniveau (2 variabelen);
 - gegevens over de tewerkstelling (2 variabelen);
 - gegevens over het gezinsinkomen (1 variabele);
 - gegevens over de mentale gezondheid (5 variabelen);
 - gegevens over het tabaksgebruik (met uitzondering van passief roken) (2 variabelen);
 - gegevens over lichaamsbeweging (3 variabelen);
 - gegevens over de voedingsstatus (3 variabelen);
 - gegevens over patiëntervaringen (2 variabelen);
 - gegevens over gezondheid en milieu, gezin en passief roken (2 variabelen).
11. De gegevens zullen tijdens het academiejaar 2018/2019 worden gebruikt voor het behalen van het masterdiploma in de volksgezondheidswetenschappen, dus tot 30 september 2019. Ze zullen vervolgens worden vernietigd.

²De gedetailleerde lijst van de gevraagde variabelen gaat als bijlage. Het Comité herinnert eraan dat geen enkele wijziging mag worden aangebracht zonder zijn akkoord.

12. De gevraagde persoonsgegevens zullen onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg en praktijklector bij de ULB worden verwerkt, dokter Ouindpanga Samadoulougou.

II. BEVOEGHEID

13. Krachtens artikel 42, § 2, 3° van de wet van 13 december 2006 *houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid* is de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het Informatieveiligheidscomité in beginsel bevoegd voor het verlenen van een principiële machtiging met betrekking tot elke mededeling van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen.
14. De kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité acht zich bijgevolg bevoegd om zich over deze aanvraag uit te spreken.

III. BEHANDELING

A. TOELAATBAARHEID

15. De verwerking van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen is in principe verboden, overeenkomstig artikel 9, § 1, van de Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), hierna AVG genoemd.
16. Volgens artikel 9, § 2, j) van de AVG is dit verbod niet van toepassing wanneer de verwerking noodzakelijk is voor wetenschappelijk onderzoek of statistische doeleinden, overeenkomstig artikel 89, lid 1, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, waarbij de evenredigheid met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd, de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens wordt geëerbiedigd en passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkene.
17. In het licht van het voorgaande is het Informatieveiligheidscomité van oordeel dat er een toelaatbare grond bestaat voor de beoogde verwerking van gepseudonimiseerde persoonsgegevens die de gezondheid betreffen.

B. PRINCIPES MET BETREKKING TOT DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

18. Volgens artikel 5 van de AVG moeten de persoonsgegevens worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is. Ze moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden ingezameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt.

19. De aanvrager verklaart dat het schrijven van een thesis voor het behalen van een master in de volksgezondheidswetenschappen bij de ULB het doel van de aanvraag is.
20. Gelet op de doelstellingen van de verwerking zoals hierboven beschreven, oordeelt het Informatieveiligheidscomité dat de verwerking van de voormelde persoonsgegevens wel degelijk welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden nastreeft.
21. In artikel 5, § 1, van de AVG wordt bepaald dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
22. De aanvrager verklaart dat de verwerking van de verschillende gepseudonimiseerde persoonsgegevens noodzakelijk is om de volgende redenen:
 - *gegevens met betrekking tot de interviews* : de identiteit van de personen krijgen om statistieken te kunnen opstellen;
 - *demografische gegevens*: leeftijd, geslacht, burgerlijke staat voor de individuele determinanten van obesitas en de provincie, het gewest, de mate van verstedelijking alsook het socio-economisch statuut van de Brusselse gemeenten voor de analyse van de contextspecifieke determinanten;
 - *gegevens met betrekking tot het opleidingsniveau, de tewerkstelling, het gezinsinkomen*: deze variabelen worden als individuele determinanten van obesitas beschouwd;
 - *gegevens over de mentale gezondheid*: de variabelen slaap en stress zijn tevens risicofactoren van obesitas;
 - *gegevens met betrekking tot tabaksconsumptie (exclusief passief roken)*: tabaksconsumptie kan tevens een bepalende factor van obesitas zijn;
 - *gegevens over lichaamsbeweging*: fysieke inspanning is een van de voornaamste bepalende factoren van obesitas;
 - *gegevens over de voedingsstatus*: de BMI als studieafhankelijke variabele.
 - *gegevens over de patiëntervaringen*: nagaan of de toegang tot de gezondheidszorg door het vervoerssysteem een bepalende factor voor obesitas kan zijn.
 - *gegevens over gezondheid en omgeving, gezin en passief roken*: nagaan of het milieu, groene ruimtes en vervuiling een risico voor obesitas vormen.
23. Het proportionaliteitsprincipe veronderstelt dat de verwerking in principe verricht wordt aan de hand van anonieme gegevens. Indien het doeleinde echter niet verwezenlijkt kan worden aan de hand van anonieme gegevens, kunnen gepseudonimiseerde persoonsgegevens worden verwerkt. Gelet op de noodzaak om zeer gedetailleerde analyses uit te voeren op basis van deze gegevens, heeft de aanvrager behoefte aan toegang tot gepseudonimiseerde gegevens

om deze analyses te kunnen uitvoeren aangezien ze niet kunnen worden verricht aan de hand van anonieme gegevens. Dit doeleinde rechtvaardigt aldus de verwerking van gepseudonimiseerde persoonsgegevens.

24. Het Informatieveiligheidscomité is van oordeel dat de persoonsgegevens die aan de aanvrager zouden worden meegegeeld inderdaad van gepseudonimiseerde aard zijn aangezien het identificatienummer dat gebruikt wordt voor de leden van een gezin een eerste keer door de Algemene Directie Statistiek en een tweede keer, projectspecifiek, door het WIV gecodeerd wordt.
25. Het Informatieveiligheidscomité stelt vast dat in 2015 een small cell risk analyse werd uitgevoerd op het geheel van gecodeerde persoonsgegevens in de databank van de gezondheidsenquête 2013³.
26. Bij de organisatie van de gezondheidsenquête krijgen de geselecteerde gezinnen een uitnodigingsbrief en een informatiefolder met uitleg over de gezondheidsenquête, de soort gestelde vragen tijdens het interview en de instellingen die deze gegevens kunnen gebruiken. Er wordt tevens vermeld dat de deelname aan deze enquête niet verplicht is. De betrokkenen worden geïnformeerd over het feit dat hun persoonsgegevens op gecodeerde wijze zullen worden verwerkt voor wetenschappelijk onderzoek.
27. Het Informatieveiligheidscomité is van oordeel dat er voldoende transparantie is omtrent de beoogde verwerking.
28. Overeenkomstig artikel 5, § 1, e) van de AVG moeten de persoonsgegevens worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is. De door de aanvrager gevraagde gegevens zullen tot 30 september 2019 worden bewaard. Ze zullen vervolgens worden vernietigd.
29. Het Informatieveiligheidscomité beschouwt deze bewaartermijn als aanvaardbaar en stelt dat indien de student niet slaagt op die datum, de gepseudonimiseerde persoonsgegevens ten laatste op 31 december 2019 moeten worden vernietigd.
30. Krachtens artikel 5, § 1, f) van de AVG moeten persoonsgegevens, door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen, op een dusdanige manier worden verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (integriteit en vertrouwelijkheid).
31. De kamer sociale zekerheid en gezondheid herinnert eraan dat krachtens artikel 9 van de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de*

³ Zie wat dit betreft de aanbeveling van de afdeling Gezondheid van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid nr. 11/03 van 19 juli 2011 met betrekking tot de nota van het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg betreffende de small-cellanalyse van gecodeerde persoonsgegevens afkomstig van het Intermutualistisch Agentschap.

verwerking van persoonsgegevens de verwerkingsverantwoordelijke de volgende maatregelen neemt bij de verwerking van genetische, biometrische of gezondheidsgegevens: 1° hij of, in voorkomend geval, de verwerker wijst de categorieën van personen die toegang hebben tot de persoonsgegevens aan, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig wordt omschreven; 2° hij of, in voorkomend geval, de verwerker houdt de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking van de bevoegde toezichthoudende autoriteit; 3° hij zorgt ervoor dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijk karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

- 32.** Het Informatieveiligheidscomité stelt vast dat de gegevens onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg zullen worden verwerkt, die tevens de promotor van de student en praktijklector bij de ULB is.
- 33.** De aanvrager verklaart bovendien dat de volgende voorwaarden vervuld zijn:
- Er werd een functionaris voor de gegevensbescherming aangesteld.
 - Hij beschikt over een geschreven versie van het beveiligingsbeleid en het beleid ten aanzien van de bescherming van persoonsgegevens is hierin verwerkt.
 - De diverse dragers van de organisatie waarbij persoonsgegevens betrokken zijn werden geïdentificeerd.
 - Het interne en externe personeel dat betrokken is bij de verwerking van persoonsgegevens werd, gelet op de verwerkte gegevens, op de hoogte gesteld van de vertrouwelijkheids- en beveiligingsverplichtingen die voortvloeien uit diverse wettelijke bepalingen en uit het veiligheidsbeleid.
 - De gepaste beveiligingsmaatregelen werden getroffen om elke ongeoorloofde toegang of elke overbodige fysieke toegang tot de informatiedragers met de verwerkte persoonsgegevens te voorkomen.
 - De verschillende netwerken die verbonden zijn met de apparatuur voor de verwerking van de persoonsgegevens zijn beveiligd.
 - Een actuele lijst van de verschillende bevoegde personen die toegang hebben tot de persoonsgegevens in het kader van de verwerking werd opgesteld.
 - Een toegangsmachtigingssysteem is geïnstalleerd zodat de persoonsgegevens en de verwerkingen die er betrekking op hebben enkel toegankelijk zijn voor de daartoe uitdrukkelijk gemachtigde personen.
 - De geldigheid en de doeltreffendheid in de tijd van de ingestelde organisatorische en technische maatregelen worden gecontroleerd ter garantie van de beveiliging van de persoonsgegevens.
- 34.** Het Comité herinnert eraan dat overeenkomstig de bepalingen van de AVG de volgende veiligheidsmaatregelen moeten worden geïmplementeerd binnen de Ecole de santé publique:
- Een evaluatie van de risico's met betrekking tot de verwerking van de persoonsgegevens en de beveiligingsbehoeften terzake bepalen;
 - De implementatie van maatregelen om elke fysieke schade die de persoonsgegevens in gevaar zouden kunnen brengen te voorkomen;
 - Urgentieprocedures voorzien in geval van veiligheidsincidenten waarbij persoonsgegevens betrokken zijn;

- Een bijgewerkte documentatie betreffende de verschillende genomen beheersmaatregelen ter bescherming van persoonsgegevens en de verschillende verwerkingen die er betrekking op hebben, moet tevens voorhanden zijn.

35. Deze beveiligingsmaatregelen moeten vóór de mededeling van de gevraagde gegevens worden uitgerold.

Om deze redenen,

de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité

besluit dat

de mededeling van de persoonsgegevens zoals beschreven in deze beraadslaging toegestaan is mits wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de gegevensbescherming, in het bijzonder de maatregelen op het vlak van doelbinding, minimale gegevensverwerking, opslagbeperking en informatieveiligheid.

Bart VIAENE

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).

Bijlage:
Liste des variables communiquées

- 1- **Module** : 1.1 – **Nom de la variable** : id_anorm – **Années** : 1997-2013
- 2- **Module** : 3.5 – **Nom de la variable** : NS_1, NS_2, NS_4 – **Années** : 1997-2013
- 3- **Module** : 1.2 – **Nom de la variable** : age5, hc_01 – **Années** : 1997-2013
- 4- **Module** : 1.2 – **Nom de la variable** : HC04 – **Années** : 1997-2013
- 5- **Module** : 3.4 – **Nom de la variable** : PA01, PA_01 – **Années** : 2001-2013
- 6- **Module** : 1.5 – **Nom de la variable** : ET_1, ET_3 – **Années** : 1997-2013
- 7- **Module** : 1.6 – **Nom de la variable** : EM01, EM07_ISCO – **Années** : 1997-2013
- 8- **Module** : 1.7 – **Nom de la variable** : IN_1 – **Années** : 1997-2013
- 9- **Module** : 3.4 – **Nom de la variable** : PA05 – **Années** : 2001-2013
- 10- **Module** : 1.2 – **Nom de la variable** : HC05 – **Années** : 1997-2013
- 11- **Module** : 2.4 – **Nom de la variable** : SL_4, SL0124 – **Années** : 1997-2013
- 12- **Module** : 2.4 – **Nom de la variable** : SL_3, SL0101, SL0106 – **Années** : 2001-2013
- 13- **Module** : 3.2 – **Nom de la variable** : TA01_1, TA06 – **Années** : 1997-2013
- 14- **Module** : 1.2 – **Nom de la variable** : prov, regio – **Années** : 1997-2013
- 15- **Module** : 5.1 – **Nom de la variable** : HE01_1, HE0105_1, HE0105 – **Année** : 2013
- 16- **Module** : 4.11 – **Nom de la variable** : PE11, PE11_1 – **Années** : 2013
- 17- **Module** : 5.1 – **Nom de la variable** : HE0201_1, HE0201 – **Années** : 2008-2013
- 18- **Module** : 1.2 – **Nom de la variable** : urb2001 – **Années** : 1997-2013
- 19- **Module** : 1.2 – **Nom de la variable** : ses_brx – **Années** : 1997-2013